

**MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO
2019-ŪJŲ METŲ VEIKLOS PLANO VYKDYMO ATASKAITOS PATVIRTINIMO**

2019 m. balandžio³⁰ d. Nr. V-¹⁷
Mažeikiai

Vadovaudamasi Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro nuostatų, patvirtintų Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2016-11-25 sprendimu Nr. T1-301, 19.11 punktu, Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. sausio 23 d. Nr. A1-109 įsakymu „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės metinių veiklos planų ataskaitų rengimo“,

t v i r t i n u Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2019-ųjų metų veiklos plano vykdymo ataskaitą (pridedama).

Direktorius

Aistis Jankūnas

PATVIRTINTA

Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus

2020 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. V-17

**MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO
2019-ųjų METŲ VEIKLOS PLANO VYKDYMO ATASKAITA**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Įstaigos pristatymas

1.1. Bendroji informacija

Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro (toliau – Biuras) adresas Naftininkų g. 9, LT-89239 Mažeikiai, bendrasis informacijos telefono Nr. 8 (443) 41499, elektroninis paštas – mazeikiuvsb@gmail.com., internetinė svetainė – www.mazeikiuvsb.lt.

1.2. Direktorius

Vadovaujantis Mažeikių rajono savivaldybės mero 2018 m. balandžio 4 d. potvarkiu Nr. M2-63P „Dėl Aisčio Jankūno skyrimo į Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus pareigas“ nuo 2018 m. balandžio 9 d. direktoriaus pareigas vykdo Aistis Jankūnas.

1.3. Darbuotojai

Per ataskaitinį laikotarpį Biure dirbo 23 darbuotojai, iš jų: 3 administracijos darbuotojai (direktorius, vyriausiasis buhalteris ir administratorius), 4 visuomenės sveikatos specialistai, vykdančys visuomenės sveikatos stiprinimą, 1 – visuomenės sveikatos specialistas, vykdančias visuomenės sveikatos stebėseną, 1 - visuomenės sveikatos specialistas, vykdančias vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūrą, 16 - visuomenės sveikatos priežiūros specialistų. Detali informacija apie Biuro darbuotojus pateikiama 1 lentelėje.

1 lentelė. Informacija apie išsilavinimą, kvalifikaciją, amžių

Informacija apie išsilavinimą, kvalifikaciją, amžių		Administracija	Visuomenės sveikatos specialistai	Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai
Išsilavinimas	Studijuoja	-	-	-
	Spec. vidurinis / aukštesnysis	-	1	10
	Aukštasis	3	5	4
Amžiaus grupė	Iki 30 m.	-	2	1
	30-40 m.	1	2	1
	40-50 m.	2	1	4
	50-60 m.	-	1	4
	60 m. ir daugiau	-	-	4

1.4. Biuro patalpos. Biuras nustatytoms funkcijoms vykdyti naudoja Mažeikių rajono savivaldybės patalpas, esančias Naftininkų g. 9, Mažeikiai, perduotas naudotis sudarius patalpų panaudos sutartį. Bendras naudojamų patalpų plotas yra 293,89 m².

1.5. Finansiniai ir materialiniai ištekliai.

2019 m. Biuro gautos lėšos pagal finansavimo šaltinius pateikiamos 2 lentelėje.

2 lentelė. Finansiniai ir materialiniai ištekliai

Finansavimo šaltinis		2019 m. gautos lėšos (Eur)
Dotacija valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti	4 (VSSS)	149100,00
	4(MVSP)	272900,00
	4(SAVP)	62900,00
Biudžetinių įstaigų ir specialiųjų programų pajamos	5(SP)	1954,00
Sveikatos rėmimo specialioji programa	5(SP-APL)	13997,47
ES projektas	3(ES)	44864,14
	4	3958,67
	5(SP-APL)	3371,51
Parama (2 proc.) 6(PAR)		23,26

1.6. Vykdoma veikla, funkcijos, sąlygos.

Biuro veiklos sritis – Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamų savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų organizavimas ir teikimas fiziniams ir juridiniams asmenims savivaldybės teritorijoje, taip pat kelių savivaldybių teritorijoje, jeigu tai yra nustatyta Biuro savininko ir kitų savivaldybių sudarytoje sutartyje.

Biuro atliekamos funkcijos (toliau – VSP funkcijos):

- valstybinės (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijos:
 - savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas visuomenės sveikatos priežiūra;
 - visuomenės sveikatos stiprinimas;
 - visuomenės sveikatos stebėseną.
- savarankiškosios savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros funkcijos:
 - savivaldybės tarybos patvirtintų savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose numatytų visuomenės sveikatos priemonių, atsižvelgiant į vyraujančias visuomenės sveikatos problemas, įgyvendinimas;
 - dalyvavimas įgyvendinant valstybines visuomenės sveikatos programas, tarpinstitucinius veiklos planus;
 - vykdyti vaikų ir jaunimo visuomenės sveikatos priežiūrą, išskyrus visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal

ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programos;

- įtraukti į visuomenės sveikatos stiprinimo veiklą socialinius partnerius;
- vykdyti kitas įstatymų nustatytas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas.

1.7. Projektų įgyvendinimas.

Biuras įgyvendina Europos sąjungos finansuojamą projektą „Sveikos gyvensenos skatinimas Mažeikių rajone“ Nr. 08.4.2-ESFA-R-630-81-0001 (toliau – Projektas). Projektas pradėtas įgyvendinti 2018 m. liepos 5 d., planuojama pabaiga – 2021 m. liepos 5 d. Atsižvelgiant į labiausiai pažeidžiamas socialines grupes (vaikai, vyresnio amžiaus asmenys, asmenys su negalia), projektu sprendžiama Mažeikių rajono gyventojų sveikos gyvensenos, sveikų įpročių, pirmosios pagalbos atsitikus nelaimei žinių stokos problemas. Projekto metu vaikai (iki 18 m. amžiaus) mokomi naudotis defibriliatoriais, teikti pirmąją pagalbą, išplėstos jų žinios sveikos gyvensenos bei lyčių ir asmenų nediskriminavimo klausimais. Vaikų tikslinės grupės dydis – 1320 asmenų. Projekto metu puoselėjamas vyresnio amžiaus asmenų fizinis aktyvumas, į veiklas įtraukiant kineziterapeuto vedamas mankštas, taip pat rengiant teorinius ir praktinius mokymus onkologinių susirgimų, fizinio aktyvumo, mitybos, kraujotakos sistemos temomis. Vyresnio amžiaus asmenų tikslinės grupės dydis – 24 asmenys. Į projekto veiklas įtraukiami asmenys su negalia, kuriems bus organizuojami teoriniai ir praktiniai sveikos gyvensenos mokymai. Neįgalieji asmenų tikslinės grupės dydis – 32 asmenys.

Projektas prisidės prie 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ priemonės Nr. 08.4.2-ESFA-R-630 „Sveikos gyvensenos skatinimas regioniniu lygiu“ stebėsenos rodiklių pasiekimo: „Tikslinių grupių asmenys, kurie dalyvavo informavimo, švietimo ir mokymo renginiuose bei sveikatos raštingumą didinančiose veiklose“ – 1376 asmenys.

Įgyvendinant Projektą 2019 metais buvo atliktos visos šiam laikotarpiui numatytos veiklos, nurodytos 3 lentelėje.

3 lentelė. 2019 m. įgyvendintos Projekto veiklos

Tikslinė grupė	Projekto veiklos pavadinimas	Dalyvių skaičius	Veiklos baigtumas
Vaikai (iki 18 m. amžiaus)	Pirmosios pagalbos mokymai	1321	100 proc.
	Protmūšiai sveikos gyvensenos ir žalingų įpročių tema,	1320	100 proc.
Vyresnio amžiaus asmenys (55 metų ir vyresni)	Mankštos su kineziterapeutu	24	100 proc.
Neįgalieji asmenys ir jų šeimos nariai	Filmo pristatymo vakaras	26	66 proc.
	Fotografijos kūrybiniai užsiėmimai	11	100 proc.
	Apskrito stalo diskusija "Psichikos sveikatos priežiūra bendruomenėje: problemos, iššūkiai ir bendradarbiavimo perspektyvos"	26	66 proc.

1.8. Biuro veiklos rezultatai.

Biuro 2019-ųjų metų veiklos plano tikslas – rūpintis Mažeikių rajono savivaldybės gyventojų sveikata, vykdamas savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais

reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

1.8.1. Biuras atlikdamas 2019 m. veiklos pirmąjį plano uždavinį teikė visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas Mažeikių rajono savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomiems mokiniams pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas (toliau – MVSP veiklos).

Siekiant stiprinti vaikų ir jaunimo sveikatą, formuojant teisingą požiūrį į savo sveikatą ir ugdat sveikos gyvensenos įgūdžius, vykdant pirminę visuomenės sveikatos priežiūrą Mažeikių rajono savivaldybės ugdymo įstaigose ir įgyvendinant valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas pagal VSP funkcijų vykdymo veiklos prioritetus, buvo organizuojamos įvairios veiklos. Šių veiklų vertinimo kriterijai ir jų reikšmės pateikiami 4 lentelėje.

4 lentelė. 2019 m. įgyvendintos MVSP veiklos

Veiklos kryptys	Veiklos vertinimo kriterijai	Planas	Įvykdymas	Įvykdymo procentas
Sveikos mitybos įgūdžių formavimas ir fizinio aktyvumo skatinimas				
Sveikos mitybos organizavimo tobulinimas ir maisto švaistymo mažinimas	Mokyklų, įgyvendinusių rekomendacijas / priemones dėl „švediško stalo“ diegimo, mažinant maisto švaistymą, dalis (proc.)	47	47	100
Sveikatą stiprinančių mokyklų plėtra / priemonės "Aktyvi mokykla" įgyvendinančių mokyklų plėtra	Naujai įsijungusių į Sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą mokyklų skaičius (vnt.)	1	3	300
	Sveikatą stiprinančių mokyklų tinkle dalyvaujančių mokyklų skaičius (vnt.) / (proc.)	14/35,9	16/44,4	114
	Įgyvendinusių priemonę "Aktyvi mokykla" mokyklų skaičius (vnt.)	1	1	100
Supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms didinimas	Mokinių, dalyvavusių grupiniuose užsiėmimuose, skaičius (vnt.)	7 500	7 545	101
	Mokinių dalyvavusių grupiniuose užsiėmimuose, žinių gerėjimas (proc.)	10	25	250
Savivaldybės visuomenės sveikatos biurų veiklos viešinimas				
Savivaldybės visuomenės sveikatos biuro mokinių visuomenės sveikatos priežiūros veiklos viešinimas	Informavimo veiksmų skaičius* (vnt.)	11 000	12 742	116

Specialistai atliko mokinių sveikatos stebėseną, suvedė duomenis į elektroninę Vaikų sveikatos stebėsenos informacinę sistemą (toliau - VSS IS), rengė sveikatos būklės vertinimo ataskaitas, kurias teikė mokyklų bendruomenei bei atliko kitas visuomenės sveikatos priežiūros specialisto funkcijas: teikė konsultacijas mokiniams, jų tėvams darbuotojams sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo klausimais. Per metus visuomenės sveikatos priežiūros specialistai suteikė ar organizavo pirmosios pagalbos teikimą 935 kartus, vykdė užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą, dalyvavo projektuose, vykdė įvairius renginius, skaitė paskaitas (mokiniams, mokytojams, tėvams), vedė pokalbius-diskusijas, organizavo akcijas, konkursus, vykdė praktinius mokymus burnos higienos, asmens higienos, traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencijos temomis.

Atliekant visuomenės sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose, buvo įgyvendinta Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuota programa „Vaikų ydingos laikysenos prevencija kamuoliu“, kurios metu trims Mažeikių rajono savivaldybės lopšeliams-darželiams buvo nupirkta 130 sėdėjimui skirtų balansinių kamuolių, atliktas 27 pedagogų ir 3 visuomenės sveikatos priežiūros specialistų instruktavimas ir mokymas, atlikta ir apibendrinta programoje dalyvaujančių 73 vaikų tėvų nuomonės apklausa dėl balansinių kamuolių naudojimo. Apklausa parodė, kad daugumai vaikų ir jų tėvų patiko kamuolių naudojimas.

1.8.2. Biuras atlikdamas 2019 m. veiklos antrąjį uždavinį teikė visuomenės sveikatos stiprinimo paslaugas, didindamas gyventojų informuotumą apie infekcinių ligų ir lėtinių neinfekcinių ligų pagrindinius rizikos veiksnius ir ligų profilaktiką, formuodamas sveikos gyvensenos įgūdžius, teikdamas konsultacijas visuomenės sveikatos priežiūros klausimais ir vykdamas visuomenės sveikatos mokymus.

Visuomenės sveikatos specialistai, vykdantys visuomenės sveikatos stiprinimą, 2019 m. aktyviai rūpinosi gyventojų sveikata, vykdė sveikatinimo mokymus, skleidė informaciją apie sveiką gyvenseną, ją propagavo, formavo ir skatino sveikatai palankius gyvensenos įgūdžius, dėmesį skirdami sveikos mitybos ir nutukimo prevencijai, fizinio aktyvumo skatinimui, psichikos sveikatos stiprinimui (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.), supratimo apie aplinkos poveikį sveikatai didinimui, rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencijai, lytiškumo ugdymui, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencijai, tuberkuliozės profilaktikai, užkrečiamųjų ligų profilaktikai, asmens higienos mokymui, éduonies profilaktikai ir burnos higienos mokymui, kraujotakos sistemos ligų profilaktikai, traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencijai bei onkologinių ligų profilaktikai.

Visuomenės sveikatos specialistai, vykdydami sveikatos mokymus, organizavo teorinius ir praktinius užsiėmimus įvairaus amžiaus žmonių grupėms. Šioms žmonių grupėms teikė grupinio ir asmeninio konsultavimo, informavimo paslaugas.

Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras rengė informacinius leidinius gyventojams apie sveikatos stiprinimą. Šie leidiniai ir informacija apie Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro vykdomą veiklą buvo viešinami rajoninėje spaudoje, Mažeikių rajono savivaldybės internetiniame puslapyje (mazeikiai.lt), Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro internetinėje svetainėje (mazeikiuvsb.lt) bei „Facebook“ paskyroje. Spausdinti leidiniai dalinti tikslinėms asmenų grupėms. Visuomenės sveikatos stiprinimo veiklų vertinimo kriterijai ir jų reikšmės pateikiami 5 lentelėje.

5 lentelė. 2019 m. įgyvendintos visuomenės sveikatos stiprinimo veiklų vertinimo kriterijai ir jų reikšmės

Veiklos kryptys	Veiklos vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		Planas	Įvykdymas	Įvykdymo procentas
Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas				
1.1. Ankstyvosios intervencijos, skirtos nereguliariai vartojantiems psichoaktyviausias medžiagas ar eksperimentuojantiems jomis jaunuoliams, vykdymas	1.1.1. Asmenų, baigusių programą, skaičius (proc.)	70	92	131
1.2. Priklausomybių konsultantų paslaugų teikimo savivaldybėse organizavimas	1.2.1. Suteiktų priklausomybės konsultanto paslaugų skaičius	200	198	99
	1.2.2. Asmenų, gavusių priklausomybių konsultavimo paslaugas, skaičius	80	87	109
1.3. Psichikos sveikatos kompetencijų didinimas įmonių darbuotojams	1.3.1. Įmonių kuriose įvykdyti psichikos sveikatos stiprinimui skirti mokymai, skaičius (vnt.)	1	1	100
	1.3.2. Dalyvavusių darbuotojų psichikos sveikatos stiprinimo mokymuose skaičius (vnt.)	20	20	100
	1.3.3. Darbuotojų, dalyvavusių mokymuose, žinių psichikos sveikatos srityje gerėjimas (proc. punktai)	20	23	115
1.4. Mokyklų bendruomenės gebėjimų psichikos sveikatos srityje stiprinimas - mokymų / supervizijų organizavimas mokyklos bendruomenių komandoms	1.4.1. Mokyklų, kuriose įgyvendinta priemonė, dalis (proc.)	42	25	59,5
	1.4.2. Mokyklos bendruomenės narių žinių psichikos sveikatos srityje gerėjimas (proc.)	70	100	142,9
	1.4.3. Parengtų rekomendacijų, skirtų spręsti aktualias psichikos sveikatos problemas mokyklose, skaičius (vnt.)	36	196	544
Sveikos mitybos įgūdžių formavimas ir fizinio aktyvumo skatinimas				
2.1. Gyventojų sveikos mitybos įgūdžių	2.1.1. Sveikos mitybos grupinių užsiėmimų skaičius (vnt.)	30	30	100

formavimas, daržovių vartojimo skatinimas	2.1.2. Bendras sveikos mitybos grupiniuose užsiėmimuose dalyvavusių asmenų skaičius (vnt.)	320	395	123
	2.1.3. Gyventojų sveikos mitybos žinių gerėjimas (proc.)	20	21	105
2.2. Sveikos mitybos ir sveiko maisto gamtinimo mokymų organizavimas tikslinėms grupėms	2.2.1. Organizuotų sveikos mitybos ir sveiko maisto gamtinimo mokymų tikslinei pedagogų grupei skaičius (vnt.) / dalyvavusių mokymuose pedagogų skaičius (vnt.), / ugdymo įstaigų dalis (proc.)	–	–	–
	2.2.2. Organizuotų sveikos mitybos ir sveiko maisto gamtinimo mokymų mokinių tėvams skaičius (vnt.) / dalyvavusių mokymuose tėvų skaičius (vnt.), / ugdymo įstaigų, kuriose vyko mokymai, dalis (proc.)	–	–	–
	2.2.3. Organizuotų sveikos mitybos mokymų virėjams ugdymo įstaigose skaičius (vnt.) / dalyvavusių mokymuose virėjų skaičius (vnt.), / ugdymo įstaigų dalis (proc.)	–	–	–
2.3. Gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas	2.3.1. Grupiniuose užsiėmimuose dalyvavusių asmenų skaičius (vnt.)	1 900	2 083	110
	2.3.2. Reguliarių praktinių grupinių užsiėmimų skaičius (vnt.)	190	212	112
	2.3.3. Gyventojų fizinio aktyvumo žinių gerėjimas (proc.)	10	10	100
2.4. Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimas	2.4.1. Pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų, kurios siuntė asmenis į sveikatos stiprinimo programą, skaičius (vnt.) / dalis (proc.)	1/12,5	0	0
	2.4.2. Asmenų, šeimos gydytojų nukreiptų dalyvauti sveikatos stiprinimo programoje, skaičius (vnt.)	6	0	0
	2.4.3. Asmenų, baigusių sveikatos stiprinimo programą, skaičius (vnt.)	26	51	196

	2.4.4. Asmenų, savanoriškai dalyvavusių be gydytojo siuntimo sveikatos stiprinimo programoje, skaičius (vnt.)	51	57	112
2.5. Supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms didinimas	2.5.1. Asmenų, dalyvavusių grupiniuose užsiėmimuose, skirtuose didinti jų supratimą apie mikroorganizmų atsparumo antimikrobinėmis medžiagomis problemą, skaičius (vnt.) (išskyrus tikslinę grupę - mokinius, nurodytą 1.3.1. p.)	200	209	105
	2.5.2. Asmenų, dalyvavusių grupiniuose užsiėmimuose, žinių gerėjimas (proc.)	40	50	125
2.6. Burnos higienos užsiėmimų organizavimas tikslinėse grupėse	2.6.1. Mokinių, dalyvavusių burnos higienos grupiniuose užsiėmimuose, skaičius (vnt.)	300	379	126
	2.6.2. Asmenų, dalyvavusių burnos higienos grupiniuose užsiėmimuose, skaičius (vnt.). (Išskyrus tikslinę grupę - mokinius, nurodytą 2.6.1 p.)	100	113	113

Siekiant sėkmingai vykdyti visuomenės sveikatos stiprinimo veiklas buvo bendradarbiaujama su Mažeikių rajono savivaldybės administracija, policijos komisariatu, probacijos tarnyba, pedagogine-psichologine tarnyba, Mažeikių verslininkų asociacija, Mažeikių turistų klubu, asmens sveikatos priežiūros įstaigomis, BĮ Mažeikių rajono socialinių paslaugų tarnyba, BĮ Plinkšių globos namais, Mažeikių nakvynės namais, Bendruomeniniu pagalbos vaikams centru, anoniminių alkoholikų draugija ir kt. rajono organizacijomis. Įgijus partnerių tapo lengviau organizuoti sveikatinimo renginius, bendraujant geriau išsiaiškinamas bendruomenės sveikatos žinių ar įgūdžių poreikis, jų gyvenimo būdas, jaučiama abipusė partnerystės nauda.

2019 metais Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, atlikdamas visuomenės sveikatos stiprinimą, įgyvendino Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuotą programą „Mažeikių rajono ugdymo įstaigų sveikatos įgūdžių tobulinimas“. Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras ugdymo įstaigų darbuotojams pravedė privalomuosius pirmosios pagalbos ir higienos įgūdžių mokymus: buvo apmokytas 204 asmenys pagal privalomojo pirmosios pagalbos mokymo ir 37 asmenys pagal higienos įgūdžių mokymo programas.

Įgyvendinant sutartį su Mažeikių rajono savivaldybės administracija, kurią buvo nuspręsta sudaryti Mažeikių rajono savivaldybės narkotikų kontrolės komisijos sprendimu, buvo atliktas Mažeikių rajono savivaldybės moksleivių narkotikų vartojimo sociologinis tyrimas, organizuota konferencija-diskusija ir filmo demonstravimas narkotikų prevencijos tema.

1.8.3. Biuras atlikdamas 2019 m. veiklos trečiąjį uždavinį vykdė Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną.

Visuomenės sveikatos stebėsenos tikslas – nuolat rinkti, analizuoti visuomenės sveikatą atspindinčius rodiklius, vykdyti duomenų sklaidą.

Visuomenės sveikatos stebėseną vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ patvirtintais Bendraisiais savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatais ir kitais teisės aktais. Daugumos sveikatos rodiklių informacija buvo gauta iš centralizuotai teikiamų duomenų šaltinių: Higienos instituto Sveikatos informacinio centro parengto spaudinio „Visuomenės sveikatos būklė Lietuvos savivaldybėse 2018 m.“ Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos ir kitų skaitmeninių duomenų bazių.

2019 m. Biuro atliktų visuomenės sveikatos stebėsenos priemonių vertinimo kriterijai ir jų reikšmės pateikiami 6 lentelėje.

6 lentelė. 2019 m. įgyvendintos visuomenės sveikatos stebėsenos priemonių vertinimo kriterijai ir jų reikšmės

Priemonės pavadinimas	Tikslinė grupė	Vertinimo kriterijus ir jo reikšmė	
		Planuota per metus	Įvykdyta
Lietuvos suaugusių gyventojų faktinės mitybos, mitybos ir fizinio aktyvumo įpročių tyrimas (Mažeikių rajono savivaldybėje)	Mažeikių rajono savivaldybės gyventojai	Tyrimo duomenų pateikimas SMLPC (proc.) – 100	Tyrimo duomenų pateikimas SMLPC (proc.) – 100
Mažeikių rajono savivaldybėje besimokančių vaikų 2018 metų sveikatos rodiklių ataskaitos rengimas	Mažeikių rajono savivaldybės 7-18 m. mokiniai	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1
Mažeikių rajono savivaldybės mokinių dantų ir žandikaulių būklės 2018 metais ataskaitos rengimas	Mažeikių rajono savivaldybės 7-18 m. mokiniai	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1
Mažeikių rajono savivaldybės 2019 metų bendrojo ugdymo įstaigų 3 klasių, 6 klasių ir 9 klasių mokinių mitybos testų rezultatų ataskaitų rengimas	Mažeikių rajono savivaldybės ugdymo įstaigų 3, 6, 9 klasių mokiniai	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 2	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 2
Mažeikių rajono savivaldybės 2019 metų gegužės mėnesio maudymosi vietų vandens kokybės tyrimų rezultatų ataskaitos rengimas	Mažeikių rajono savivaldybės gyventojai	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1; Parengtų tyrimų viešinimo straipsnių skaičius (vnt.) – 1
Mažeikių rajono savivaldybės 2019 metų birželio mėnesio maudymosi vietų vandens kokybės tyrimų rezultatų ataskaitos rengimas ir viešinimas	Mažeikių rajono savivaldybės gyventojai	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 2; Parengtų tyrimo viešinimo straipsnių skaičius (vnt.) – 1	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 2; Parengtų tyrimo viešinimo straipsnių skaičius (vnt.) – 4

Mažeikių rajono savivaldybės 2019 metų liepos mėnesio maudymosi vietų vandens kokybės tyrimų rezultatų ataskaitos rengimas	Mažeikių rajono savivaldybės gyventojai	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 2	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 3; Parengtų tyrimo viešinimo straipsnių skaičius (vnt.) – 4
Mažeikių rajono savivaldybės 2019 metų rugpjūčio mėnesio maudymosi vietų vandens kokybės tyrimų rezultatų ataskaitos rengimas ir viešinimas	Mažeikių rajono savivaldybės gyventojai	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 2; Parengtų tyrimo viešinimo straipsnių skaičius (vnt.) – 1	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 2; Parengtų tyrimo viešinimo straipsnių skaičius (vnt.) – 2
Mažeikių rajono savivaldybės 2019 metų rugsėjo mėnesio maudymosi vietų vandens kokybės tyrimų rezultatų ataskaitos rengimas	Mažeikių rajono savivaldybės gyventojai	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1
Mažeikių rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikų 2019-2020 mokslo metų profilaktinių sveikatos patikrinimų duomenų analizės ataskaitos rengimas	Mažeikių rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikai	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1
Mažeikių rajono savivaldybės triukšmo tyliosiose zonose ir maudymosi vietų vandens kokybės stebėsenos 2019 m. ataskaitos rengimas	Mažeikių rajono savivaldybės gyventojai	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1
Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2018 metų ataskaitos rengimas	Mažeikių rajono savivaldybės gyventojai	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1; Parengtų tyrimo viešinimo straipsnių skaičius (vnt.) – 1	Parengtų ataskaitų skaičius (vnt.) – 1; Parengtų tyrimo viešinimo straipsnių skaičius (vnt.) – 1

Biuras, įgyvendindamas Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonę „Maudymosi vietų vandens taršos ir triukšmo tyliosiose zonose kontrolė“, 2019 m. vykdė Mažeikių rajono savivaldybės teritorijoje esančių žmonių pagėgtų maudymosi vietų vandens ir smėlio kokybės stebėseną. Biuras taip pat vykdė triukšmo lygio kontrolės stebėseną Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. T1-75 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės tyliųjų viešųjų zonų nustatymo“ nustatytose dvejose tyliosiose viešosiose zonose. Šių tyrimų rezultatai pateikiami parengtose ataskaitose, patalpintose Biuro internetiniame puslapyje.

1.8.4. Biuras atlikdamas 2019 m. veiklos ketvirtąjį uždavinį stiprino ir gerino visuomenės sveikatos priežiūrą, gerino visuomenės sveikatos paslaugų kokybę ir tobulino įstaigos veiklos organizavimą.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo nuolatos organizuojamas ir koordinuojamas Biuro specialistų darbas pagal individualius mėnesio ir metinius veiklos planus. Biuro specialistų kvalifikacija buvo nuolatos keliama. Per metus 19 biuro darbuotojų dalyvavo įvairiuose kvalifikacijos kėlimo kėlimo

renginiuose. 87 proc. darbuotojų dalyvavo kvalifikacijos kėlimo mokymuose, kurių trukmė ne mažesnė nei 6 ak. val.

2019 metais buvo parengtos Biuro veiklos ataskaitos ir pateiktos atsakingoms institucijoms. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo parengtas ir suderintas 2019 metų Biuro dokumentacijos planas. Organizuojant biuro veiklos dokumentų valdymą parengti 86 direktoriaus įsakymų personalo klausimais, 75 direktoriaus įsakymai atostogų klausimais, 35 direktoriaus įsakymai komandiruočių klausimais ir 43 direktoriaus įsakymai veiklos klausimais.

Ataskaitiniu laikotarpiu nagrinėtas esamų, vidaus tvarką reglamentuojančių dokumentų atitikimas galiojantiems teisės aktams ir atliktas jų koregavimas bei parengtos naujos tvarkos ir dokumentai.

Plečiant įstaigos bendradarbiavimą su socialiniais partneriais sveikatos stiprinimo ir veiklos organizavimo klausimais 2018 metais sudarytos 8 naujos bendradarbiavimo sutartys su įvairiomis organizacijomis.

II. APIBENDRINIMAS, IŠVADOS, PRIEMONIŲ SIŪLYMAI DĖL VEIKLOS TOBULINIMO

2. Apibendrinimas ir išvados.

Įgyvendinant Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2019-ųjų metų veiklos planą pasiekėme numatytus tikslus ir uždavinius:

2.1. Įvertinus ugdymo įstaigas lankančių vaikų profilaktinius patikrinimus, bei sergamumo dinamiką, buvo išaiškinti prioritetai organizuojant prevencinę veiklą, pagerėjo įstaigų bendruomenės informuotumas apie vaikų ir mokinių sveikatos būklę. Buvo organizuojamos įvairios sveikatos stiprinimo priemonės, tėvams, pedagogams, pagal švietimo įstaigų nusistatytus prioritetus;

2.2. Organizuojamų užsiėmimų metu buvo sistemingai suteikiamos žinios apie sveikatą žalojančius veiksnius, ugdymo įstaigas lankantys vaikai nuolat gilino praktines ir teorines žinias skirtingomis sveikatos temomis. Pagal stebėsenos duomenų analizę didesnis dėmesys buvo skiriamas mažinti sergamumą, taisyklingos laikysenos formavimui, žalingų įpročių, sveikos mitybos prevencijai.

2.3. Buvo teikiamos kokybiškesnės visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos Mažeikių rajono savivaldybės gyventojams, didėjo gyventojų fizinis aktyvumas ir informuotumas sveikatos išsaugojimo srityje, mažėjo sergamumas ir mirtingumas. Pradėtos įgyvendinti naujos, mokslų grįstos priemonės ir programos, rajone veikiančių organizacijų bendruomenėms ir gyventojams.

2.4. Buvo sistemingai surinkti ir išanalizuoti visuomenės sveikatos stebėsenos duomenys, atspindintys gyventojų sveikatos būklę, demografinę situaciją, sveikatos priežiūros išteklius, aplinkos veiksnius. Įvertinta Mažeikių rajono savivaldybės moksleivių sveikata bei jos pokyčiai. Remiantis duomenimis, buvo numatytos prioritetinės sveikatos stiprinimo kryptys kitiems metams. Visuomenei ir sveikatos politikos formuotojams buvo pateikta informacija ir rekomendacijos apie Mažeikių rajono savivaldybės gyventojų sveikatos gerinimą. Didėjo gyventojų informuotumas sveikatos išsaugojimo klausimais.

2.5. Biuro veikla buvo organizuojama kryptingai, kontroliuojamos specialistams pavestos užduotys, įgyvendinant metinį veiklos planą. Vyko kūrybinis veiklos planavimo procesas, siekiant įgyvendinti biuro veiklos tikslus, buvo ieškoma geriausių formų ir būdų administravimo funkcijoms vykdyti bei darbuotojų motyvacijos metodų.

3. Priemonių siūlymai dėl veiklos tobulinimo.

2020 m. bus tęsiamas įstaigos veiklos tobulinimas ir įgyvendinamas veiklos planas. Siekiant gerinti paslaugų kokybę didesnę dėmesį reikia skirti darbuotojų kompetencijų didinimui, tam bus organizuojama daugiau darbuotojų kvalifikacijos kėlimo mokymų. Siekiant geresnės Biuro informacijos apie sveiką gyvenseną sklaidos 2020 m. bus daugiau skiriama dėmesio ir taikomos priemonės didinančios Biuro žinomumą visuomenėje.

III. 2019 M. PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANO VYKDYMAS

2019 m. Biuro įgyvendintos priemonės, jų vertinimo kriterijai ir reikšmės, skirti ir panaudoti asignavimai bei pasiekti rezultatai pateikiami 7 lentelėje.

7 lentelė. 2019 m. priemonių įgyvendinimo planas ir pasiekti rezultatai

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Veiklos pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Indėlio ir proceso vertinimo kriterijai		Skirti asignavimai, Eur	Pasiekti rezultatai 2019 m.			
				Pavadinimas	Mato vnt.		Reikšmė	Reikšmė	Panaudoti asignavimai, Eur	
08-01-02-02	Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimas	Visuomenės sveikatos priežiūros veiklų užtikrinimas Mažeikių rajono savivaldybės teritorijoje esančių ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų ugdytiniams	Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai	08 programa. Aplinkos apsaugos ir sveikatos programa		Prekės ir paslaugos 10900, iš jų pagal finansavimo šaltinius: 9600 4(MVSP) 1300 5(SP)	47	47		
				Sveikos mitybos organizavimo tobulinimas ir maisto švaistymo mažinimas					Mokyklų, įgyvendinusių rekomendacijas / priemones dėl „švediško stalo“ diegimo, mažinant maisto švaistymą, dalis (proc.)	47
				Sveikatą stiprinančių mokyklų plėtra / priemonės „Aktyvi mokykla“ įgyvendinančių mokyklų plėtra					Naujai įsijungusių i Sveikatą stiprinančių mokyklų tinklų mokyklų skaičius (vnt.)	1
				Sveikatą stiprinančių mokyklų plėtra / priemonės „Aktyvi mokykla“ įgyvendinančių mokyklų plėtra					Sveikatą stiprinančių mokyklų tinkle dalyvaujančių mokyklų skaičius (vnt.) / (proc.)	14/35,9
				Supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms didinimas					Įgyvendinusių priemonę "Aktyvi mokykla" mokyklų skaičius (vnt.)	1
		Mokinių, dalyvavusių grupiniuose užsiėmimuose, skaičius (vnt.)	6936	7545						
		Gimnazijų 1-4 klasės mokinių, dalyvavusių grupiniuose užsiėmimuose, žinių gerėjimas (proc.)	70	25						

				Visuomenės sveikatos priežiūros informacijos apie sveiką gyvenimą viešinimas	Informavimo veiksmų skaičius** (vnt.)	3751	12742	
				Ankstyvosios intervencijos, nereguliariai vartojantiems psichoaktyviausias medžiagas eksperimentuojantiems jomis jaunuoliams, vykdymas	Asmenų, pradėjusių ir baigusių programą, santykis (proc.)	50	92	
Visuomenės sveikatos specialistų veiklą užtikrinimas Mažeikių rajono savivaldybės gyventojams, vykdant visuomenės sveikatos stebėseną ir teikiant visuomenės sveikatos stiprinimo paslaugas			Visuomenės sveikatos specialistai, vykdytys visuomenės sveikatos stiprinimą,	Priklausomybių konsultantų paslaugų teikimo savivaldybės organizavimas	Suteiktų priklausomybės konsultanto paslaugų skaičius (vnt.)	200	198	
				Psichikos sveikatos kompetencijų didinimas įmonių darbuotojams	Asmenų, gavusių priklausomybių konsultavimo paslaugas, skaičius (vnt.)	40	87	
				Mokyklų bendruomenės gebėjimų psichikos sveikatos stiprinimas mokymų/supervizijų organizavimas mokyklos bendruomenių komandoms	Įmonių kuriose įvykdyti psichikos sveikatos stiprinimui skirti mokymai, skaičius (vnt.)	1	1	Prekės ir paslaugos 629004(SAVP)
				Mokyklų bendruomenės psichikos srityje stiprinimas mokymų/supervizijų organizavimas mokyklos bendruomenių komandoms	Dalyvavusių darbuotojų psichikos sveikatos stiprinimo mokymuose skaičius (vnt.)	20	20	Prekės ir paslaugos 629004(SAVP)
				Mokyklų bendruomenės psichikos srityje stiprinimas mokymų/supervizijų organizavimas mokyklos bendruomenių komandoms	Darbuotojų, dalyvavusių mokymuose, žinių psichikos sveikatos srityje gerėjimas (proc.)	20	23	Prekės ir paslaugos 629004(SAVP)
				Mokyklų bendruomenės psichikos srityje stiprinimas mokymų/supervizijų organizavimas mokyklos bendruomenių komandoms	Mokyklų, kuriose įgyvendinta priemonė, dalis (proc.)	42	25	Prekės ir paslaugos 629004(SAVP)
				Mokyklų bendruomenės psichikos srityje stiprinimas mokymų/supervizijų organizavimas mokyklos bendruomenių komandoms	Mokyklos bendruomenės narių žinių psichikos sveikatos srityje gerėjimas (proc.)	70	100	Prekės ir paslaugos 629004(SAVP)
				Mokyklų bendruomenės psichikos srityje stiprinimas mokymų/supervizijų organizavimas mokyklos bendruomenių komandoms	Parengtų rekomendacijų, skirtų spręsti aktualias	36	196	Prekės ir paslaugos 629004(SAVP)

				Užtikrinama sveikatos specialisto, vykdančio vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūrą veikia	Visuomenės sveikatos specialisto, vykdančio vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūrą pareigybės etatų skaičius (vnt.)	19113 4(VSSS)	1	22880 4(VSSS)
			Užtikrinama visuomenės sveikatos priežiūros specialistų veikla	Visuomenės sveikatos priežiūros specialisto pareigybės etatų sk.	14	224850 4(MVSP)	14	224850 4(MVSP)
	Darbuotojų kvalifikacijos kėlimas	Direktorius	Darbuotojų kvalifikacijos kėlimas	Kvalifikaciją kėlusiu darbuotojų skaičius (vnt.)	19	Kvalifikacijos tobulinimas 1400, iš jų pagal finansavimo šaltinius: 400 4(MVSP) 300 4(VSSS) 700 5(SP)	19	Kvalifikacijos tobulinimas 1400, iš jų pagal finansavimo šaltinius: 400 4(MVSP) 300 4(VSSS) 700 5(SP)

* - Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerija metų eigoje turi patvirtinti ir pateikti numatytų veiklų vykdymo tvarkos aprašus, rekomendacijas atsižvelgiant į tai bus suplanuotos indėlio ir proceso vertinimo kriterijų reikšmės.

** - Informavimo veiksmas, tai žodinė, rašytinė ar vaizdinė informacija (interviu, pasisakymas televizijos ir radijo laidoje, straipsnis, paskaita, pranešimas, standas, atmintinė ir kt. leidiniai), skirta plačiajai visuomenei ar tikslinei gyventojų grupei, pateikiama seminarų, konferencijų, susirinkimų, pamokų metu, transliuojama per televiziją ar radiją, išleidžiama atskiru leidiniu, publikuojama periodinėje spaudoje ar internete.

Sevolaitė
Aplinkos ir sveikatos apsaugos
skyriaus vyriausioji specialistė
(savivaldybės gydytoja)

Daiva Jurkūnienė

Doko-04-30